ЈУ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД
ФОЧА

ИНФОРМАЦИЈА О СТАЊУ У ОБЛАСТИ НАСИЉА У ПОРОДИЦИ НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА ФОЧА

ЗА ПЕРИОД ОД 01.01.2026.Г. ДО 30.06.2026.Г.

Фоча, октобар 2026. године

УВОД

Насиље у породици, у смислу Закона о заштити од насиља у породици („Службени гласник Републике Српске“, бр. 102/12, 108/13, 82/15 и 84/19), представља свака радња насиља члана породице или породичне заједнице којом се угрожава спокојство, психички, тјелесни, сексуални или економски интегритет другог члана породице или породичне заједнице (члан 6.став 1.)

Према одредби члана 2. Закона о заштити од насиља у породици, циљ овог закона је заштита жртава насиља у породици спречавањем и сузбијањем насиља у породици којим се крше уставом и законима загарантована основна људска права и слободе.

Под појмом насиље у породици се обично означава насиље између супружника, али је то ипак много шири појам. Осим супружничког насиља, које је у сваком случају најзаступљеније, јављају се и случајеви насиља између осталих чланова породице као што је насиље дјеце над старим и немоћним родитељима или родитеља над дјецом.

Директивом 2012/29/ЕУ Европског парламента и Савјета од 25. октобра 2012. године успостављени су минимални стандарди за права, подршку и заштиту жртава кривичних дјела. Циљ ове директиве је да се жртве признају као жртве и да се према њима поступа с поштовањем, на осјећајан, примјерен, стручан и недискриминирајући начин, у свим контактима са службама за подршку жртвама или надлежним тијелом и обезбјеђивање да жртве кривичних дјела добију одговарајуће информације, подршку и заштиту.

Измјенама и допунама Закона о заштити насиља у породици РС („Службени гласник Републике Српске“, бр 84/19), уведене су новине у поступању, (члан 21а.) гдје је наведено да жртва може изабрати *„лице од повјерења“* које ће бити присутно током једног или више поступака. Лице од повјерења може бити било које пунољетно лице осим починиоца насиља.

Једна од новина је и *процјена ризика* која се врши при свакој пријави насиља, гдје надлежни полицијски службеник врши процјену.

Кривичним закоником Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 64/17 и 15/21) у члану 190. став 1. прописано је да ће се онај ко примјеном насиља, пријетњом да ће напасти на живот или тијело, дрским или безобзирним понашањем угрожава спокојство, тјелесни интегритет или душевно здравље члана своје породице или породичне заједнице казнити новчаном казном или казном затвора до три године.

Имајући у виду да је насиље у породици специфична врста насиља која угрожава основна људска права и достојанство жртве, али и сваког члана породице, потребно је уредити поступање и успостављање сарадње свих субјеката заштите у Републици Српској у ситуацијама насиља у породици на јединствен и свеобухватан начин.

Насиље у породици захтијева интердисциплинарни приступ и међуресорну сарадњу, па је у циљу унапређења међусобне сарадње у заштити, помоћи и подршци жртвама насиља у породици потписан и Општи протокол о поступању у случајевима насиља у породици у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ бр.14/2022). Потписници овог протокола су Министарство правде, Министарство унутрашњих послова, Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство просвјете и културе и Министарство породице, омладине и спорта, те Министарство управе и локалне самоуправе. Општина Фоча је 2024.године потписала Протокол о поступању у случајевима насиља у породици на подручју општине Фоча, гдје у складу са наведеним Протоколом је формирано и Координационо тијело.

Први и руководећи принцип поступања свих потписника Протокола је заштита сигурности жртве заустављањем насиља и спречавањем понављања насиља, водећи рачуна о избјегавању додатне виктимизације и повређивања жртве.

Најчешћи узроци насиља у породици су психички проблеми, алкохолизам, поремећени брачни и породични односи. Такође, један од индиректних узрока насиља јесте и сиромаштво које доводи до незадовољства и испољавања агресије. **У последње вријеме знатно је у порасту психичко насиље, односно насиље од стране особа са дијагностификованим проблемом у менталном здрављу, гдје су жртве читаве породице, односно ужа и шира социјална средина.**

<u>Стање у области насиља у породици на подруччју Града Фоча</u>

У случају насиља у Града Фоча, заједно реагују Полицијска управа Фоча и Центар за социјални рад, који имају потписане протоколе о сарадњи и протокол рада са насилником и жртвом.

Каснији рад подразумјева укључивање и других институција неопходних за рјешавање ове проблематике попут Центра за ментално здравље, разне васпитно-образовне установе и др. све у зависности од случаја.

У периоду од 01.01.2026. до 30.06.2026.године, односно у току прве половине 2026.године евидентирано је **<u>8 случајева породичног насиља</u>**. **У току 2025. године евидентирано је 25 случајева породичног насиља**. У току читаве 2024.године било је пријављено 12 случајева насиља у породици, током 2023.године - 13 предмета, а 2022.године - 14 предмета за читав извјештајни период 2022.г.

Овај Центар је једно малодобно лице упутио на смјештај у Сигурну кућу “Лара“ због сексуалног искоришћавања 2025.године , те Рјешењем продужио смјештај и на текућу годину. Против мајке, којој је одузето родитељско право, води се кривични поступак.

Облик насиља у породици према полу жртве за првих 6.мјесеци 2026.године

Облик насиља у породици	Пол жртве		Укупно
	М	Ж	
Угрожавање спокојства	*1*	*3*	*4*
Психичко насиље	*1*	*3*	*4*
Физичко насиље	*2*	*3*	*5*
Сексуално насиље			
Економско насиље	*1*		*1*
Укупно	***5***	***9***	***14***

Напомена :
Чланом 8. став 3. Закона наведено је да дијете жртва и уколико је било присутно приликом вршења насиља према другом члану породице , иако радње насиља нису предузете према њему.

Мјере које се изричу у случају насиља у породици

Мјере које се изричу у случају насиља у породици изриче Основни суд надлежне локалне заједнице и те мјере се спроводе у сарадњи са Центром за социјални рад те заједнице.

Заштитне мјере	Број
Заштитна мјера – удаљење из стана, куће или неког другог стамбеног простора	
Заштитна мјера – забрана приближавања жртви	
Заштитна мјера – забрана узнемиравања или уходјења жртве	
Заштитна мјера – обавезан психосоцијални третман	2
Заштитна мјера – обавезно лијечење од зависности	2
Укупно	**4**

Хитне мјере заштите
Постоје ради отклањања непосредне опасности по физички и психички интегритет, ради спречавања понављања насиља и гарантовања безбједности жртве, починиоцу насиља у породици могу се изрећи хитне мјере заштите прије покретања поступка или у току поступка. Хитне мјере заштите надлежни суд изриче у прекршајном поступку.

Приједлог за изрицање хитне мјере заштите подноси надлежни полицијски службеник, а као новина је уведено да приједлог може се покренути и на захтјев Центра , а хитне мјере се изричу најкасније у року од 24 часа од пријема приједлога.

Хитне мјере су :
1. Удаљење учиниоца насиља из стана, куће или другог стамбеног простора и / или
2. Забрана приближавања и контактирања учиниоцу насиља са жртвом насиља у породици

Мјере за заштиту жртве у породици су заштитне мјере , а то су :
1. Удаљење из стана,
2. Забрана приближавања жртви насиља у породици или породичној заједници ,

3. Забрана узнемиравања или ухођења жртве насиља у породици или породичној заједници ,
4. Обавезан психосоцијални третман ,
5. Обавезно лијечење од зависности .

Заштитне мјере изриче надлежни суд у прекршајном поступку.

У оквиру пројекта “ Оснаживање жена у руралним подручјима и унапријеђење сарадње у борби против насиља у породици“ , реализовано је укупно 7 радионица, у мјесним заједницама Брод на Дрини , Миљевина, Ливаде , те радио емисија на наведену тему.

ЗАКЉУЧАК

Један од главних проблема са којим се сусреће Центар јесте што жртве насиља често одустају од даљег поступка предузимање даљних мјера против извршиоца насиља, често то настаје из *страха, недостатка подршке од породице и околине*, немогућности *обезбјеђивања егзистенције* и радије ћуте него да истрају у својим намјерама.

Мишљења смо да стваран број жртава је већи од броја пријављеног насиља, **тзв. сива зона**. Сива зона односи се на облике злостављања које институције тешко препознају, доказују или адекватно процесуирају, као и на огроман број случајева који остају непријављени због страха, неповјерења у систем или друштвене стигме. Због притиска и страха од мале средине исто се не пријављује, те жртве често радије бирају да остају у средини која је негативна по њих. Посебан проблем су случајеви поновљеног насиља, нарочито у дисфункционалним породицама са којима стручни радници понекад и годинама савјетодавно раде , гдје жртве одбијају да буду смјештене , односно одустају од сваког даљег поступка након иницијалне пријаве .

Број: 01/014.07-18/26
Датум: 27.10.2026.године

в.д. ДИРЕКТОР
Бојан Савић